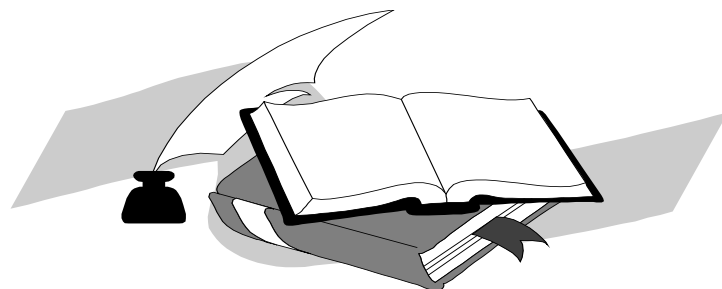


**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN THƯỜNG TÍN
TRƯỜNG TIỂU HỌC THẮNG LỢI**



Sáng kiến kinh nghiệm

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP
PHÁT HUY CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM LỚP**

Lĩnh vực: Chủ nhiệm

Cấp học: Tiểu học

Tên tác giả: Nguyễn Thanh Hiền

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Thắng Lợi

Chức vụ: Giáo viên

NĂM HỌC: 2022 - 2023

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**Độc lập - Tự do - Hạnh phúc****ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN**

**Kính gửi: Hội đồng Khoa học ngành Giáo dục và Đào tạo huyện Thường Tín
Hội đồng Khoa học Trường Tiểu học Thăng Lợi**

Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tên sáng kiến
Nguyễn Thanh Hiên	13/11/1998	Trường Tiểu học Thăng Lợi	Giáo viên	Đại học	Một số biện pháp phát huy công tác chủ nhiệm lớp

- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến:

Ở lứa tuổi đầu cấp Tiểu học, các em bắt đầu chuyển hoạt động chủ đạo từ vui chơi sang học tập nên còn nhiều ngỡ ngàng, thời gian tập trung ngắn, ghi nhớ ngắn hạn, chú ý không chủ định chiếm ưu thế. Các em vẫn đang quen nếp vui chơi, múa hát, đọc thơ,... Vì vậy, các em chưa có thói quen, nề nếp học tập, tình cảm của các em không bền vững, các em dễ thay đổi, dễ bị tác động bên ngoài, khó kiềm chế cảm xúc, hay bắt chước cả những hành vi tốt và chưa tốt. Các em chưa nhận thức được hết mức độ nghiêm trọng của một số trò đùa, nghịch. Trong phạm vi sáng kiến này, tôi trình bày một số biện pháp phát huy công tác chủ nhiệm lớp, giúp học sinh lớp một xây dựng nề nếp lớp học, rèn thói quen và hành vi đạo đức tốt.

- Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử: Từ ngày 05/09/2022

- Mô tả bản chất của sáng kiến:

+ Hiện trạng học sinh trước khi áp dụng sáng kiến: Khi chuyển từ cấp mầm non lên cấp Tiểu học, nhiều em học sinh còn quá ngỡ ngàng với môi trường học tập mới; các em còn ham chơi, thời gian tập trung ngắn; các em chưa có mục đích học tập của bản thân; chưa biết cách tự học, tự rèn luyện, cảm thấy việc học rất khó khăn và mệt mỏi. Đa số các em chưa tự giác làm việc của mình, còn ỷ lại vào ông bà, bố mẹ làm hộ, làm thay; chưa có tác phong, lề lối học tập khoa học, hiệu quả,... Như vậy, ngoài việc tổ chức, hướng dẫn các hoạt động học tập của học sinh xuyên suốt thời gian trong tuần, người giáo viên chủ nhiệm lớp còn phải thường xuyên theo dõi các hoạt động trong giờ chơi, trong các buổi sinh hoạt, giao lưu tập thể,... và cả hoạt động học tập ở nhà của học sinh. Do đó, để hoàn thành tốt

nhiệm vụ của mình, người giáo viên chủ nhiệm ở Tiểu học ngoài việc giúp các em đạt được kết quả cao trong học tập thì công tác xây dựng nề nếp cho các em cũng là một trong những nhiệm vụ thiết yếu hàng đầu. Vì thế, tôi khẳng định rằng công tác của giáo viên chủ nhiệm lớp là cực kì quan trọng, đặc biệt là việc rèn luyện, xây dựng cho các em ý thức xây dựng nề nếp, trật tự và kỷ luật để từ đó đạt được hiệu quả giáo dục toàn diện nhất.

- Những thông tin cần được bảo mật (nếu có): Không
- Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến: Sáng kiến dễ áp dụng, hiệu quả với lớp học không có học sinh đặc biệt như khuyết tật, tăng động, tự kỷ, giảm chú ý,...
- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả

+ Khả năng áp dụng của sáng kiến

Giải pháp trên đã được áp dụng cho học sinh trong lớp 1E của trường Tiểu học Thăng Lợi năm học 2022 – 2023.

+ Hiệu quả

Giải pháp trên được tôi thực hiện trong năm học 2022 – 2023. Kết quả đến giữa học kì II, học sinh lớp tôi luôn duy trì nề nếp học tập tốt, được đồng nghiệp khen. Nhiều học sinh có tiến bộ rõ rệt về phẩm chất đạo đức và cả năng lực học tập.

- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử nếu có: (So sánh lợi ích kinh tế, xã hội thu được khi áp dụng giải pháp so với trường hợp không áp dụng giải pháp đó, hoặc so với những giải pháp tương tự đã biết ở cơ sở): Không

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Thăng Lợi, ngày 18 tháng 4 năm 2023

Người viết đơn

Nguyễn Thanh Hiền

TRƯỜNG TH THẮNG LỢI
HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

PHIẾU NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

Họ tên tác giả: Nguyễn Thanh Hiên

Tên đề tài: Một số biện pháp phát huy Công tác Chủ nhiệm lớp

Lĩnh vực: Chủ nhiệm

TT	Tiêu chuẩn	Điểm tối đa	Điểm được đánh giá
1	Sáng kiến có tính mới		
1.1	Hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên	30	
1.2	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ khá	20	
1.3	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ trung bình	10	
1.4	Không có tính mới hoặc sao chép từ các giải pháp đã có trước đây	0	
<u>Nhận xét:</u>			
2	Sáng kiến có tính áp dụng		
2.1	Có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc rộng hơn	30	
2.2	Có khả năng áp dụng trong đơn vị và có thể nhân ra một số đơn vị có cùng điều kiện	20	
2.3	Có khả năng áp dụng trong đơn vị	10	
2.4	Không có khả năng áp dụng trong đơn vị	0	
<u>Nhận xét:</u>			
3	Sáng kiến có tính hiệu quả		
3.1	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa	30	
3.2	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội	20	
3.3	Có hiệu quả, lợi ích phù hợp với mức độ phù hợp tại đơn vị	10	
3.4	Không có hiệu quả cụ thể	0	
<u>Nhận xét:</u>			

TT	Tiêu chuẩn	Điểm tối đa	Điểm được đánh giá
4	<i>Điểm trình bày</i>		
4.1	Trình bày khoa học, hợp lý	10	
4.2	Trình bày chưa khoa học, chưa hợp lý	5	
<u>Nhận xét:</u>			
Tổng cộng:		Đánh giá: ☐ Đạt (≥ 70 điểm) ☐ Không đạt	

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN CƠ SỞ

Lương Thị Tuyết Long

MỤC LỤC

Mục	Nội dung	Trang
I	Phần mở đầu	1
1	Lí do chọn đề tài	1
2	Mục đích nghiên cứu	1
3	Thời gian địa điểm	2
4	Đóng góp mới về mặt thực tiễn	2
II	Phần nội dung	2
Chương 1	Tổng quan	2
1.1	Cơ sở lí luận	2
1.2	Cơ sở thực tiễn	3
2	Nội dung vấn đề nghiên cứu	4
2.1	Thực trạng	4
2.2	Các biện pháp thực hiện	5
2.2.1	Khảo sát tình hình đầu năm học để đưa ra những biện pháp giáo dục thích hợp	5
2.2.2	Xây dựng kế hoạch chủ nhiệm lớp	6
2.2.3	Tổ chức các hoạt động trên lớp học	7
2.2.4	Giáo dục đạo đức	14
2.2.5	Hoạt động ngoài giờ lên lớp	16
2.2.6	Công tác giáo dục phối kết hợp giữa nhà trường với phụ huynh học sinh và các lực lượng giáo dục khác	17
2.3	Kết quả	19
2.4	Bài học kinh nghiệm	20
III.	Phần kết luận, khuyến nghị	21
1.	Kết luận	21
2.	Khuyến nghị	21

I. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Từ xưa đến nay, giáo dục luôn mang trong mình một sứ mệnh quan trọng, có vai trò vô cùng to lớn đối với sự phát triển của đất nước, con người. Do đó, giáo dục là một trong các lĩnh vực được quan tâm, ưu tiên hàng đầu. Từ khi ra đời, giáo dục đã trở thành nền tảng đối với mỗi quốc gia. Dựa vào giáo dục, một đất nước có thể hòa nhập với thế giới, con người phát triển, tiến đến văn minh hơn, hiện đại hơn. Song, bên cạnh sự phát triển, hội nhập của văn hóa, giáo dục thì tư tưởng, đạo đức của con người cũng bị ảnh hưởng cả tích cực lẫn tiêu cực.

Dân tộc Việt Nam có truyền thống hiếu học từ lâu đời. Người dân Việt Nam dù ở giai đoạn nào của đất nước, vẫn coi trọng sự học, neo vào con chữ để cho con em được học hành thành người, thành tài, thành người có ích cho xã hội. Vì vậy, truyền thống “Tôn sư trọng đạo” luôn là một nét đẹp mang đậm tính nhân văn của văn hóa Việt Nam. Để rèn dạy con cháu về tầm quan trọng của việc học tập kiến thức cũng như học cách làm người, ông cha ta có câu “Tiên học lễ, hậu học văn”. Bài học đầu tiên của cuộc đời mỗi con người không phải con chữ, con số, chẳng phải những áng văn hùng tráng hay những phép tính cộng, trừ, nhân, chia mà là câu cảm ơn, lời xin lỗi, là lời chào hỏi, lời xin phép, dạ, thưa,... Bác Hồ đã nói “Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”. Có thể thấy, bài học về đạo đức luôn được quan tâm và coi trọng.

Bên cạnh đó, những tệ nạn xã hội đang tồn tại và diễn ra ngay trước mắt các em, nó cũng chính là động lực lôi cuốn các em vào những thói hư tật xấu. Do đó, người giáo viên ngoài việc cung cấp kiến thức, văn hoá còn dạy các em về nề nếp, cách sống, cách làm người và làm chủ tương lai của đất nước. Người giáo viên chủ nhiệm lớp vừa là thầy dạy học, vừa là người cha, người mẹ và cũng có những lúc cần thiết phải là người bạn tốt nhất của các em. Từ đó có thể uốn nắn các em đi theo quỹ đạo của mình. Giáo viên có chỉ đạo, quản lí lớp tốt thì mới dẫn đến việc giảng dạy tốt. Vì vậy tôi đã chọn đề tài: ***“Một số biện pháp phát huy công tác chủ nhiệm lớp”***.

2. Mục đích nghiên cứu

Qua thực tiễn giảng dạy tại trường, đặc biệt với vai trò là giáo viên chủ nhiệm lớp 1, tôi thấy kết quả áp dụng thực tế của đề tài: ***“Một số biện pháp phát huy công tác chủ nhiệm lớp”*** là rất tốt. Trong năm học 2022 – 2023 tôi chọn đề tài trên với mục đích:

- Rèn cho học sinh có nề nếp, quy củ ngay từ khi mới bước vào lớp 1
- Kích thích sự phát triển mọi mặt, phát triển toàn diện học sinh của lớp mình chủ nhiệm.

- Phát huy tối đa vai trò tự quản, tự học của từng học sinh và tập thể học sinh.

- Phát huy vai trò phối hợp của phụ huynh học sinh, giáo viên bộ môn trong công tác giáo dục.

- Tạo sự đoàn kết một lòng trong tập thể học sinh.

- Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện.

Để phát huy công tác chủ nhiệm lớp đạt hiệu quả cao, bản thân tôi đã thực hiện nghiên cứu các biện pháp giáo dục cũng như các biện pháp phối hợp giáo dục của một người giáo viên nói chung và người giáo viên chủ nhiệm nói riêng.

3. Thời gian và địa điểm

Thời gian: Từ tháng 9/2022 đến tháng 5/2023.

Địa điểm: Lớp 1E Trường Tiểu học Thăng Lợi.

4. Đóng góp về mặt thực tiễn

Đề tài: ***“Một số biện pháp phát huy công tác chủ nhiệm lớp”*** được nghiên cứu và áp dụng tại lớp 1E Trường Tiểu học Thăng Lợi, Thành phố Hà Nội từ đầu năm học 2022 – 2023.

Vấn đề tôi nghiên cứu tuy không hẳn là mới mẻ nhưng lại vô cùng quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả công tác chủ nhiệm lớp nói riêng hay nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học nói chung.

II. PHẦN NỘI DUNG

Chương 1. Tổng quan

1.1. Cơ sở lý luận

Ngôi trường Tiểu học chính là ngôi nhà thứ hai của mỗi học sinh. Ở trường, mỗi thầy, cô giáo là một người cha, người mẹ thứ hai dạy cho các em những kiến thức cần thiết, những kỹ năng cơ bản, trang bị cho các em một hành trang lớn để các em bước dần đến tương lai.

Công tác chủ nhiệm lớp là một nội dung về chuyên môn nghiệp vụ của giáo viên tiểu học. Công tác chủ nhiệm quyết định chất lượng dạy và học của giáo viên và học sinh. Làm tốt công tác chủ nhiệm tức là người giáo viên đã hoàn thành tốt việc giảng dạy các bộ môn và tổ chức giáo dục, rèn luyện đạo đức cho học sinh.

Trong giai đoạn hiện nay, công tác chủ nhiệm lớp ngày càng đòi hỏi sự dày công của người giáo viên bởi yêu cầu ngày càng cao của xã hội đang phát triển, bởi tình hình cuộc sống xã hội đi đôi với sự phát triển thì kèm theo đó là sự phức tạp tương đối cao. Đó là những vấn nạn học đường, từ cuộc sống thực tế có những tác động xấu đến học sinh, bởi sự mưu sinh của gia đình nên không ít phụ huynh đã giao phó việc giáo dục con cái cho nhà trường. Vậy, mỗi giáo viên ở đây phải nắm giữ một vai trò quan trọng. Đặc biệt trong nhà trường tiểu học, vai trò của

người giáo viên chủ nhiệm hết sức quan trọng. Giáo viên chủ nhiệm thay mặt nhà trường quản lý điều hành lớp; trực tiếp giáo dục tư tưởng đạo đức, hình thành nhân cách cho học sinh; là cầu nối giữa ba môi trường giáo dục gia đình, nhà trường và xã hội; là một người dìu dắt, người hướng dẫn, người ảnh hưởng và người trang bị cho học sinh về kiến thức và kỹ năng sống hàng ngày của các em.

1.2. Cơ sở thực tiễn

Hiện nay ngành giáo dục và nhà trường thường xuyên được sự quan tâm, chỉ đạo chặt chẽ của các cấp, các ngành, của các bậc cha mẹ học sinh nên đã tạo dựng được cơ sở vật chất của nhà trường đảm bảo đầy đủ phòng học, bảng, bàn ghế, hệ thống chiếu sáng, quạt mát cho học sinh, tài liệu, sách giáo khoa... Đội ngũ giáo viên ngày càng được hoàn thiện và đạt chuẩn, trên chuẩn là yếu tố cơ bản để nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trong các trường tiểu học. Nên học sinh tiểu học được đến trường học tập với một môi trường tốt, các em có điều kiện rèn luyện được các kỹ năng cơ bản, lĩnh hội được đầy đủ những kiến thức cần thiết để các em tiếp tục học lên các bậc học sau này cũng như cuộc sống mai sau của chính các em. Các em sẽ là những trò ngoan, sẽ là những măng non tương lai của đất nước. Song nhìn vào thực tế thì không phải học sinh nào cũng đạt được điều đó. Vẫn còn một số học sinh chưa ngoan, các em chưa tiếp thu được nội dung bài học, chưa có ý thức trong rèn luyện và phấn đấu, vẫn thường làm bố mẹ và thầy, cô giáo buồn lòng dẫn đến chất lượng học sinh trong lớp chưa cao, các em vẫn chưa thật sự tự tin, tự giác cũng như chưa biết cách thể hiện trách nhiệm của mình khi vi phạm các quy định.

Một nét đặc thù ở cấp Tiểu học là mỗi giáo viên đứng lớp đều là một giáo viên chủ nhiệm (loại trừ giáo viên bộ môn). Vì thế, để phát huy công tác chủ nhiệm lớp. Trước hết người giáo viên phải hoàn thành các nhiệm vụ cơ bản sau:

- Giảng dạy các bộ môn được phân công, tổ chức giáo dục rèn luyện học sinh.
- Học tập nâng cao sự hiểu biết, luôn học hỏi nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp.
- Nêu cao các phẩm chất trong công tác giáo dục học sinh.
- Gần gũi yêu thương tôn trọng, đối xử công bằng với học sinh.
- Có ý thức trách nhiệm, tinh thần khắc phục khó khăn, tận tụy, sáng tạo trong lao động.
- Gắn bó với tập thể sư phạm và cộng đồng.
- Sống giản dị, lành mạnh, trung thực, có tác phong mẫu mực.

Theo tôi việc đầu tiên của mỗi giáo viên chủ nhiệm là phải nhận thức rõ về vai trò chủ nhiệm của chính mình.

+ Trước hết, người giáo viên chủ nhiệm phải là một người quản lý tốt, quản lý chặt chẽ, cụ thể, chi tiết và toàn diện. Giáo viên chủ nhiệm phải có tri thức về mọi mặt kể cả tri thức về tâm lý giáo dục. Giáo viên chủ nhiệm phải có kỹ năng sư phạm, biết tiếp cận, phán đoán học sinh khéo léo và đúng đắn với học sinh trong hoạt động dạy học và giáo dục.

+ Người giáo viên chủ nhiệm phải là người hướng dẫn, tư vấn cho các hoạt động tự quản của tập thể học sinh, phải cùng hoạt động với học sinh, kịp thời giúp học sinh tháo gỡ những khó khăn, tranh thủ các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho học sinh và tập thể học sinh tiến hành thành công các hoạt động, tạo động lực cho học sinh trong những hoạt động tiếp theo.

+ Giáo viên chủ nhiệm lớp là cầu nối giữa tập thể học sinh với các lực lượng giáo dục trong nhà trường, là người tổ chức phối hợp các lực lượng giáo dục ngoài nhà trường.

+ Giáo viên chủ nhiệm không chỉ biết cách phối hợp tốt với gia đình học sinh mà còn là người tổ chức bồi dưỡng nhận thức lý luận giáo dục cho các bậc cha mẹ khi cần thiết.

2. Nội dung vấn đề nghiên cứu:

2.1. Thực trạng:

Là giáo viên chủ nhiệm trực tiếp giảng dạy các môn văn hóa, giáo dục các kỹ năng sống, giáo dục đạo đức,... Bản thân tôi thấy rằng: *Sản phẩm giáo dục* mà chúng ta tạo ra không thể biết trước chính xác kết quả như bao sản phẩm của ngành nghề khác. Vì vậy, để làm tốt công tác giáo dục chúng ta cần phải thật kiên trì, nhẫn nại, chịu khó và phải đầu tư nhiều thời gian, công sức để tìm hiểu tâm tư nguyện vọng của học sinh và đặc biệt là phải có tấm lòng yêu thương, nhân ái của người thầy.

Đầu năm học 2022 - 2023 tôi được Ban giám hiệu nhà trường phân công chủ nhiệm lớp 1E. Trường Tiểu học Thắng Lợi luôn nhận được sự quan tâm, ủng hộ của ngành, của chính quyền địa phương và hội cha mẹ học sinh nên trường lớp khang trang, cơ sở vật chất đầy đủ. Tôi nhận thấy có những điều kiện thuận lợi và khó khăn như sau:

*** Thuận lợi:**

- Đa số học sinh của lớp thuộc địa bàn xã. Hầu hết các em đi học đúng độ tuổi, ngoan ngoãn, lễ phép.

- Trang thiết bị phục vụ cho việc giảng dạy hiện đại, đầy đủ nên giờ học khá sinh động.

- Đội ngũ giáo viên luôn đoàn kết, có tinh thần trách nhiệm cao, thường xuyên trao đổi và học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau, cùng nhau dạy tốt.

- Được sự quan tâm giúp đỡ của Ban giám hiệu nhà trường tạo mọi điều kiện thuận lợi để giáo viên an tâm công tác.

- Bản thân là giáo viên chủ nhiệm lớp, luôn nhiệt tình trong công tác, hết lòng vì học sinh thân yêu, ham học hỏi và có tinh thần cầu tiến

- Ban đại diện Hội phụ huynh học sinh của lớp, trường rất nhiệt tình gắn bó với các hoạt động của nhà trường về mọi mặt, góp phần động viên cán bộ, giáo viên, công nhân viên nhà trường hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

- Mối quan hệ giữa nhà trường và gia đình học sinh rất chặt chẽ.

*** Khó khăn:**

- Số học sinh nam trong lớp là 21/33, chiếm 2/3 sĩ số lớp học.

- Do đặc điểm tâm lý lứa tuổi học sinh lớp 1: Ở lứa tuổi này các em đang chuyển hoạt động chủ đạo từ vui chơi sang học tập nên còn nhiều bỡ ngỡ, thời gian tập trung ngắn, ghi nhớ ngắn hạn, chú ý không chủ định chiếm ưu thế. Vì vậy, các em chưa có thói quen học tập, chưa có nề nếp, tình cảm của các em không bền vững, các em dễ thay đổi, dễ bị tác động bên ngoài, khó kiểm chế, hay bắt chước. Thích được khen và được nêu gương.

+ Một số em chưa tích cực học tập và tham gia các hoạt động tập thể. Tình trạng học hời hợt, không chú ý nghe giảng, không chuẩn bị đồ dùng học tập trước khi đến lớp. Ý thức chấp hành kỷ luật, nội quy của lớp và của nhà trường chưa tốt vẫn còn ở một số em.

+ Nhiều em có kiến thức tốt nhưng khả năng tự quản và giao tiếp kém vì luôn tự ti, chưa linh hoạt khi xử lý các tình huống của cuộc sống.

+ Bên cạnh đó nhiều em trả lời câu hỏi còn cộc lốc, chưa có đầy đủ chủ ngữ, vị ngữ. Nhiều em chưa biết nói lời cảm ơn, xin lỗi khi mắc lỗi.

- Có nhiều nguyên nhân dẫn đến những tồn tại này như: phần đông phụ huynh đều là nông dân lao động nên thời gian sát sao quản lý con là không có giao phó hoàn toàn cho giáo viên. Một số học sinh ở với ông bà để bố mẹ đi làm xa dẫn đến các em thiếu sự quan tâm của gia đình, tác động của internet, mạng xã hội, do các em còn hạn chế về năng lực, phẩm chất dẫn đến thiếu kỹ năng sống.

2.2. Các biện pháp thực hiện:

2.2.1. Khảo sát tình hình đầu năm học để đưa ra những biện pháp giáo dục thích hợp

a. Tìm hiểu hoàn cảnh gia đình học sinh

Sau khi được Ban giám hiệu phân công chủ nhiệm lớp, nhận lớp xong, tôi tiến hành điều tra lý lịch của từng học sinh. Vì muốn nắm được thông tin về bản thân các em sát sao hơn, tôi phải hiểu được hoàn cảnh gia đình các em.

Với 33 học sinh trong đó có 21 học sinh nam, 12 học sinh nữ.

** Trước tiên, tôi tìm hiểu sơ lược về thành phần gia đình từng cá nhân học sinh trong lớp:*

- Cha mẹ là viên chức nhà nước: 05/33
- Cha mẹ kinh doanh, buôn bán: 06/33
- Cha mẹ làm nông dân, công nhân: 18/33
- Cha mẹ làm nghề tự do: 04/33

* *Hoàn cảnh gia đình:*

- Số học sinh sống cùng với bố mẹ: 33/33

* *Sự quan tâm của mỗi gia đình đối với học sinh:*

- 52% học sinh có góc học tập riêng.
- 66% học sinh được bố, mẹ hoặc ông bà, anh chị kiểm tra, nhắc nhở việc học ở nhà.
- 100% học sinh có đầy đủ sách vở và dụng cụ học tập.

b. Tìm hiểu tình hình sức khỏe học sinh

- Sức khỏe bình thường: 33/33 học sinh (Không có học sinh khuyết tật hay học sinh tự kỉ, tăng động, giảm chú ý).

Qua việc tìm hiểu trên có thể giúp tôi lựa chọn được những phương pháp giáo dục phù hợp đối với từng học sinh.

c. Khảo sát thực trạng nề nếp, ý thức học tập đầu năm học của học sinh

Để nắm được số lượng cụ thể về từng mặt của 33 học sinh trong lớp, tôi tiến hành khảo sát nề nếp, ý thức học tập của học sinh. Kết quả cụ thể được thể hiện qua bảng sau:

Nội dung thực hiện	Số lượng	%
Có ý thức tự học, tự quản tốt	12	36
Biết đoàn kết, ứng xử tốt với bạn bè	21	64
Yêu thích và chăm chú nghe giảng	17	52

2.2.2. Xây dựng kế hoạch chủ nhiệm lớp

Sau khi đã điều tra kỹ đối tượng học sinh, tôi bắt đầu xây dựng cho mình một kế hoạch chủ nhiệm theo đặc điểm của lớp. Để đảm bảo có một kế hoạch hợp lý, khả thi, khoa học, khi xây dựng kế hoạch chủ nhiệm tôi căn cứ vào những vấn đề sau:

- Mục tiêu chương trình hành động chung của ngành và cấp học.
- Mục tiêu, nhiệm vụ, kế hoạch giáo dục của trường.
- Đặc điểm của lớp chủ nhiệm (bao gồm các đặc điểm về truyền thống, tập thể, những mặt khó khăn và thuận lợi cơ bản, hoàn cảnh, điều kiện của số đông học sinh và gia đình học sinh, ...).
- Mục tiêu, kế hoạch công tác của các tổ chức đoàn thể trong trường học.
- Đặc điểm tình hình của địa phương.
- Dự báo về khả năng phát triển từng mặt của lớp.

Kế hoạch chủ nhiệm phải thể hiện tính toàn diện, cụ thể, có trọng tâm, trọng điểm của từng thời gian và từng mặt nội dung giáo dục.

Kế hoạch công tác chủ nhiệm được xây dựng theo các thời gian: kế hoạch tuần, tháng, học kỳ và năm học. Sau khi họp đầu năm học, căn cứ vào chỉ đạo của ngành và kế hoạch của nhà trường, tôi đề ra kế hoạch năm cho lớp mình chủ nhiệm. Từ kế hoạch năm, tôi thực hiện phân tích và đưa ra kế hoạch từng tháng. Ở mỗi tháng, theo thời gian từng tuần, tôi vạch ra kế hoạch cụ thể từng tuần học. Trong kế hoạch chủ nhiệm của từng tuần, tôi luôn đưa ra dự kiến thời gian thực hiện từng kế hoạch cụ thể, biện pháp thực hiện và kết quả thực hiện.

Kế hoạch chủ nhiệm càng khoa học thì khả năng thực hiện càng cao và vì vậy mà bản kế hoạch này có khả năng quyết định đối với hiệu quả công tác chủ nhiệm của tôi.

2.2.3. Tổ chức các hoạt động trên lớp học

a. Xây dựng đội ngũ cán bộ lớp và bồi dưỡng những phần tử tích cực

Do các em còn quá nhỏ, lại có rất nhiều bờ ngõ khi từ lớp học mầm non chủ yếu chơi và học múa hát thì giờ đây các em phải làm quen với môi trường hoàn toàn khác lạ. Thông qua việc quan sát từng em ở một vài tuần đầu ổn định, tôi thực hiện ngay việc bình chọn ban cán sự lớp. Vì đây là lực lượng nòng cốt cùng với giáo viên chủ nhiệm đôn đốc, nhắc nhở việc thực hiện nề nếp học tập của các bạn trong năm học. Để được ban cán sự “Đầu tàu gương mẫu”, tôi đưa ra tiêu chuẩn lựa chọn là: những em năng động, tự tin, mạnh dạn thực hiện đầy đủ, hăng hái tham gia các hoạt động, các phong trào ở lớp, ở trường với tinh thần tự giác, có trách nhiệm cao và điều đặc biệt là những em này luôn được bạn bè quý mến, yêu thương. Để xây dựng đội ngũ cán bộ lớp giáo viên chủ nhiệm tiến hành những công việc sau:

- Lựa chọn những phần tử tích cực phân công vào các chức danh trong đội ngũ cán bộ lớp.



Hình ảnh ra mắt ban cán sự lớp

- Quy định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng vị trí trong đội ngũ cán bộ lớp.
- Làm rõ nội dung công tác của từng cán bộ lớp và hướng dẫn cụ thể về công việc được đảm nhiệm.
- Thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động của cán bộ lớp, giúp các em khắc phục khó khăn, động viên kịp thời những cố gắng của các em.
- Xây dựng, củng cố và bảo vệ uy tín của cán bộ lớp trước tập thể.
- Không bao che khuyết điểm. Tuyệt đối tránh tạo ra sự đối lập giữa cán bộ lớp với các thành viên trong lớp.

Giáo viên chủ nhiệm chỉ đóng vai trò cố vấn, hướng dẫn cho các em, định hướng cho các em hoạt động cùng các em tháo gỡ những vướng mắc khi thực hiện công việc.

b. Xây dựng nề nếp lớp học

Trong học tập không những chỉ chú trọng rèn luyện cho học sinh bằng nhiều hình thức khác nhau mà còn chú trọng khâu nề nếp ngay từ đầu năm như truy bài đầu giờ, trật tự nghe giảng trong giờ học, trong lớp, tổ tự quản kiểm tra bài tập về nhà của các bạn trong tổ,... Vì nề nếp tốt là cực kì quan trọng, nó góp một phần lớn quyết định kết quả học tập của học sinh. Chính vì thế ngay từ đầu năm học giáo viên phải quán triệt nề nếp bằng cách:

- Cho cả lớp học nội quy của trường, của lớp và mọi quy định của giáo viên.
- Thường xuyên giáo dục các em có nề nếp tốt trong mọi hoạt động, sinh hoạt ngoài giờ.
- Trao đổi với phụ huynh về nội quy trường lớp, quy định riêng của cô chủ nhiệm, hướng dẫn phụ huynh động viên, hỗ trợ, đôn đốc các con ở nhà.

Ví dụ: Bắt đầu có trống báo là các em tập trung thật nhanh, xếp hàng vào lớp, ổn định vị trí để lớp trưởng, lớp phó, tổ trưởng kiểm tra việc chuẩn bị sách vở và đồ dùng học tập sau đó các em ngồi vào truy bài dưới sự chỉ đạo của lớp trưởng, tổ chức cho các em đi vào nề nếp truy bài dưới sự quan sát của giáo viên chủ nhiệm.

- Giao quyền tự quản cho Ban cán sự lớp trong những hoạt động mà các em đã được hướng dẫn để phát huy tính năng động cho học sinh (thể dục giữa giờ, sinh hoạt Sao, nhật rác, ...).

- Tuyên dương, nhắc nhở kịp thời với những cá nhân tiến bộ và chưa tiến bộ trong việc thực hiện nề nếp chung của lớp. Ví dụ: Đi học đúng giờ, nghỉ học phải xin phép. Các em đi học mặc đồng phục, vệ sinh cá nhân,... Từ đó tạo cho các em sự tự giác biết tự lo cho bản thân, tự giác học tập, thi đua để tạo thành tích giữa các thành viên trong lớp và thi đua giữa các khối lớp trong toàn trường.

Khi kết hợp chặt chẽ những hoạt động trên thì nề nếp lớp học sẽ đi vào khuôn khổ và điều đó sẽ là một phần quan trọng giúp giáo viên tiến hành các hoạt động học tập dễ dàng hơn.

c. Xây dựng nề nếp xếp hàng vào lớp và khi đi học bộ môn

Nề nếp này phải được tiến hành thường xuyên theo từng buổi học. Đây là nề nếp mang tính trật tự, kỉ luật cần được duy trì suốt năm học. Để làm tốt công tác này, tôi đã tiến hành từng bước như sau:

- Tôi quy định khi các em xếp hàng vào lớp các em đứng thành 2 hàng, khi xếp hàng đi học bộ môn xếp thành 1 hàng, các em đánh số thứ tự cho mình trong buổi xếp hàng đầu tiên và yêu cầu học sinh phải nhớ số thứ tự. Mỗi khi xếp hàng vào lớp các em chỉ cần nhớ số thứ tự và vị trí của mình mà vào ngay hàng ngũ.

- Khi đi học bộ môn, các em xếp theo tổ và đi lần lượt từ tổ 1, tổ 2 và 3 nối đuôi nhau. Ban cán sự lớp xen kẽ để nhắc nhở các bạn đi cho ngay ngắn, không chen lấn, xô đẩy, đùa giỡn gây mất trật tự, ảnh hưởng đến thi đua của lớp. Sau 2 tháng, từ tháng 11 về sau các em đã quen dần và đi vào nề nếp.



Hình ảnh HS xếp hàng vào lớp đầu giờ



Hình ảnh HS xếp hàng đi học bộ môn

Khi việc xếp hàng đã đi vào nề nếp thì thời gian tiến hành sẽ rất nhanh, tốn ít thời gian và không gây mất trật tự trước lớp học.

d. Xây dựng nề nếp chuẩn bị sách vở, đồ dùng học tập trước khi đến lớp.

Hàng ngày, các em thường mang tất cả đồ dùng học tập mà các em có đến lớp, đặc biệt lớp một có bộ đồ dùng học Toán, Tiếng Việt nên cặp sách thường chật kín, rất nặng nề so với thể trạng của các em. Nhưng bên cạnh đó còn một số em lại quên mang sách vở đã gây khó khăn cho giáo viên trong việc dạy – học. Vì thế tôi từng bước hướng dẫn các em mang sách, vở đúng theo quy định phân môn và thời khóa biểu.

- Ghi thời khóa biểu dán ngay góc học tập ở nhà.

- Sách vở để ngay ngắn, không vứt lung tung. Bọc và ghi nhãn vở đầy đủ.



Hình ảnh góc học tập gọn gàng, dán thời khóa biểu

- Cuối mỗi buổi học trước khi về nhà tôi dành vài phút để hướng dẫn các em đem theo sách, vở gì vào ngày mai cho đúng theo thời khóa biểu và gọi học sinh nhắc lại.

- Dẫn học sinh tối học bài xong phải chuẩn bị sách, vở và đồ dùng học tập cho ngày mai. Tránh sáng dậy trễ các em lúng túng nên soạn không đầy đủ.

- Hướng dẫn phụ huynh quan sát, hỗ trợ con soạn sách vở và đồ dùng trong những tuần đầu vì các con lớp một chưa tự đọc được tên sách và chưa quen mặt sách để tự soạn.

- Vào đầu buổi học, khoảng 5 phút đầu giờ truy bài, các tổ trưởng kiểm tra lại, nếu em nào thực hiện không đúng tôi sẽ hướng dẫn lại, sai phạm nhiều lần sẽ báo phụ huynh nhờ sự giúp đỡ. Với các bước thực hiện như trên đến giữa học kì một thì các em đã có thói quen chuẩn bị sách vở đúng theo quy định, các em cảm thấy thoải mái không còn lo sợ khi đến lớp mà quên mang sách, vở nên việc học tập diễn ra nhẹ nhàng hơn.

đ. Xây dựng nề nếp học tập

Tổ chức có kế hoạch hoạt động học tập cho học sinh nhằm nâng cao kết quả học tập là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của giáo viên chủ nhiệm. Kết quả hoạt động học tập không những thể hiện ở kết quả nắm tri thức, kỹ năng, kỹ xảo mà còn thể hiện ở kết quả phát triển năng lực của trí tuệ, năng lực tư duy sáng tạo ở học sinh.

- Tôi hướng dẫn sao đỏ và cán bộ lớp tiến hành cho các bạn ôn lại bài cũ, luyện đọc bài mới trong giờ truy bài.

- Mỗi ngày tôi đều đến lớp sớm (15 phút) và về muộn hơn so với thời gian quy định, dành thời gian để quan tâm tới các em tiếp thu chậm và chưa kịp hoàn thành bài. Từ đó kiến thức của các em được bù đắp kịp thời.

- Hằng ngày lên lớp, để quan tâm được nhiều em hơn về việc nắm lượng kiến thức cũ của bài học trước tôi đã:

- Kiểm tra sự chuẩn bị bài ở nhà của học sinh qua việc kiểm tra bài cũ.

- Hướng dẫn cha mẹ học sinh quản lý học sinh học tập ở nhà (có góc học tập ở nhà và thời gian biểu cho học sinh). Đối với các em yếu, kém yêu cầu phụ huynh phối hợp sát sao, kèm cặp con và gửi video con học ở nhà hằng ngày cho cô giáo.

- Tổ chức cho học sinh phần đầu học tập, thi đua giữa các tổ và các cá nhân. Lớp có 1 bảng thi đua giữa các tổ. Cuối mỗi tuần lớp sẽ bình chọn cá nhân tiêu biểu nhất tuần để khen thưởng.



Hình ảnh khen thưởng học sinh tiêu biểu của tuần

- Tôi tích cực đổi mới phương pháp dạy và học phù hợp với đối tượng học sinh mình phụ trách, để tăng cường tính tự học của học sinh, thường xuyên sử dụng tranh ảnh, đồ dùng học tập mang tính minh họa cao tạo hứng thú học tập cho các em. Động viên các em phát huy năng lực bản thân qua trò chơi học tập, thảo luận nhóm, sắm vai,... Tạo cho học sinh có thói quen tự lực, không dựa dẫm vào bạn khi làm bài ở lớp, khi kiểm tra.



Hình ảnh học sinh sắm vai kể lại câu chuyện “Thỏ và Rùa”



Hình ảnh học sinh điều khiển trò chơi “Tập làm phong viên”

Phân loại đối tượng học sinh để có kế hoạch phụ đạo và bồi dưỡng kịp thời:

*** Đối với học sinh không thuộc năng khiếu và học sinh năng khiếu:**

- Trong các tiết dạy, tôi đưa ra các câu hỏi cơ bản dành cho học sinh đại trà, câu hỏi dễ, nhỏ cho học sinh chưa hoàn thành môn và từ 1 đến 2 câu hỏi với yêu cầu cao hơn, dạng các câu hỏi sao (*) hoặc các bài tập nâng cao cho học sinh khá, giỏi. Để ra các câu hỏi này, tôi luôn nghiên cứu kỹ nội dung bài dạy, tìm hiểu ở các tài liệu có liên quan nhằm mục đích hướng dẫn, kích thích học sinh (nhất là học sinh năng khiếu) tự tìm ra kiến thức mới, mở rộng tầm hiểu biết của học.

- Cuối mỗi tuần học, tôi giao cho các em một phiếu bài tập cuối tuần để các em ôn luyện ở nhà. Cuối mỗi tháng, tôi cho các em làm một bài kiểm tra vừa để kiểm tra kiến thức các em, vừa rèn luyện cho các em quen với các dạng đề thi. Sau bài thi, tôi cho các em chia sẻ về khó khăn các em mắc phải khi làm đề thi, động viên các em chia sẻ những gì các em đã đạt được và chưa làm được trong bài thi. Mỗi phiếu bài tập hoặc bài thi tôi đều chấm và chữa cẩn thận, yêu cầu các em về xem lại bài làm của mình, đưa phụ huynh kí vào cuối mỗi bài để phụ huynh nắm được tình hình học tập của con em mình. Đồng thời, tôi cũng phân loại được học sinh, đánh giá chính xác sự tiến bộ của các em, nắm được những phần kiến thức các em còn hỏng để có kế hoạch bồi dưỡng, phụ đạo.

*** Đối với học sinh chưa hoàn thành môn học:**

Học sinh cảm thấy việc học rất nặng nề. Qua tìm hiểu, theo dõi trong quá trình giảng dạy bài mới tôi đã kết hợp với tiết “Hướng dẫn học” trong tuần và căn cứ vào mảng kiến thức các em chưa nắm chắc, còn mơ hồ và còn mắc lỗi. Từ đó đưa ra bài tập dễ, sử dụng câu hỏi nhỏ, đơn giản, phù hợp với sức học của mỗi em, gọi các em trả lời hoặc giải bài tập, đồng thời tuyên dương kịp thời cũng như động viên giúp đỡ các em trong quá trình thực hiện các bài tập. Từ các bài tập dễ tôi nâng dần lên theo sự tiến bộ của học sinh. Bên cạnh đó, thành lập các đôi bạn cùng tiến, xếp cho học sinh năng khiếu ngồi gần bạn tiếp thu chậm. Qua một thời gian tôi thấy các em tiếp thu chậm tiến bộ hẳn lên.

Thường xuyên trao đổi học tập kinh nghiệm của đồng nghiệp để nâng cao chuyên môn, bổ sung phương pháp phụ đạo và bồi dưỡng cho bản thân nhằm nâng cao hiệu quả bồi dưỡng và phụ đạo mà mình đã đặt ra.



Hình ảnh trao đổi về cách giảng dạy bài khó, tháo gỡ những vướng mắc trong dạy học ở buổi Sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học

Tạo cho học sinh thói quen và sự say mê đọc sách bằng cách khuyến khích các em đọc sách báo ở góc thư viện của lớp vào các giờ ra chơi.



Hình ảnh học sinh tự đọc sách báo, truyện vào giờ ra chơi

Tôi cố gắng xây dựng ở các em những động cơ học tập, khích lệ các em vượt mọi trở ngại bằng sự quan tâm, nhắc nhở có sự động viên, tuyên dương kịp thời.

2.2.4. Giáo dục đạo đức

Trong quá trình giáo dục, công tác lớn được đặt ra đó là giáo dục cho học sinh những phẩm chất đạo đức theo mục tiêu giáo dục đã đề ra. Cụ thể, phải hình thành ở học sinh niềm tin đạo đức, ý thức chấp hành luật pháp, động cơ học tập tích cực, thái độ ứng xử đúng đắn, hệ thống xu hướng và tính cách tốt đẹp, ... Kết quả giáo dục cần đạt được là học sinh tự giác biến những yêu cầu của xã hội thành hành vi và thói quen tương ứng. Vì vậy, việc rèn luyện hành vi và đặc biệt rèn thói quen đạo đức cho học sinh là không thể thiếu trong công tác giáo dục học sinh mà giáo viên chủ nhiệm chính là người chịu trách nhiệm trước nhà trường.

- Giáo dục học sinh chấp hành nội quy trường, lớp, nghỉ học phải xin phép.
- Giáo dục học sinh đoàn kết, hòa đồng, giúp đỡ, chia sẻ với bạn bè, vui chơi lành mạnh.
- Giáo dục học sinh hiểu ý nghĩa các ngày lễ lớn trong tháng, trong năm; có thái độ kính trọng, lễ phép với thầy cô, người lớn tuổi, người có công với cách mạng; gần gũi, yêu mến bạn bè qua các buổi sinh hoạt tập thể, nghe kể chuyện (phối hợp với Đội, trong tiết dạy hàng ngày, hoạt động ngoài giờ lên lớp).



Hình ảnh cô và trò cùng tham gia thi “lăn bóng” ở “Ngày hội vui khỏe” chào mừng kỉ niệm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh 26/3



Hình ảnh học sinh chăm chú nghe kể chuyện về thầy Nguyễn Ngọc Ký

- Phát huy năng lực của cán bộ lớp, xây dựng lớp tự quản bằng cách giao việc cho các tổ trưởng, lớp trưởng tự quản lý một số hoạt động của tổ mình dưới sự theo dõi của giáo viên.

- Vận động học sinh tham gia ủng hộ các hoạt động nhân đạo từ thiện như: Giúp đỡ người khuyết tật, mua vở nhân đạo (132 quyển), mua tấm tre ủng hộ người mù (264 gói tấm), tham gia ủng hộ Câu lạc bộ người anh hùng và nhân chứng lịch sử, tham gia chương trình “Quyển vở yêu thương”,...

- Quan tâm giúp đỡ đến thành phần học sinh trong lớp đặc biệt là đối tượng học sinh ít được gia đình quan tâm, học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Giáo viên luôn theo dõi, động viên kịp thời để các em phấn đấu vươn lên.

Tóm lại, để việc giáo dục đạo đức cho các em không phải là giáo viên chỉ hướng dẫn, yêu cầu các em thực hiện mà chính bản thân giáo viên phải là tấm gương sáng cho các em noi theo. Ngoài ra, giáo viên chủ nhiệm còn phải biết phối hợp chặt chẽ với đồng nghiệp, với Đội, với công tác đoàn,... để có kết quả giáo dục tốt hơn.

2.2.5. Hoạt động ngoài giờ lên lớp:

Bên cạnh hoạt động học tập, tôi còn tạo ra những khoảng không gian thư giãn, giải trí đó là những hoạt động ngoài giờ lên lớp như: sinh hoạt tập thể, tìm hiểu truyền thống nhà trường, chương trình văn nghệ,...

- Giáo dục học sinh có ý thức xây dựng trường lớp “Xanh – Sạch – Đẹp” thường xuyên chăm sóc cây xanh trong trường, trong lớp tạo môi trường luôn thoáng mát, sạch sẽ.



Hình ảnh học sinh chăm sóc công trình măng non của lớp

- Giáo dục học sinh biết lao động tự phục vụ.
- Giáo dục học sinh có ý thức rèn luyện thể dục thể thao như tập thể dục mỗi buổi sáng, thể dục giữa giờ ở trường.
- Tham gia các hoạt động y tế để bảo vệ sức khỏe như uống thuốc tẩy giun, phòng chống sốt xuất huyết, cúm, khám sức khỏe định kỳ, ...
- Giáo dục học sinh giữ vệ sinh thân thể, trang phục đến lớp luôn gọn gàng sạch sẽ (rửa tay trước và sau khi ăn, tự chải đầu, chỉnh sửa quần áo sau khi ngủ trưa ở trường, ...).
- Động viên các em tham gia những phong trào đoàn thể, phong trào do trường tổ chức để rèn luyện thêm sự nhanh nhẹn, bạo dạn như: Thi vẽ tranh Trường học hạnh phúc, vẽ tranh Chiếc ô tô mơ ước, hưởng ứng Tuần lễ Học tập suốt đời.
- Xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, phòng chống các tệ nạn xã hội xâm nhập vào nhà trường (ký bản cam kết, chỉ tiêu đạt 100% học sinh tham gia thực hiện kí bản cam kết đầy đủ).
- Phối hợp với giáo viên bộ môn dạy cho các em bài hát quy định, trò chơi dân gian: Kéo co, chơi ô ăn quan, nhảy dây,... nhân dịp kỷ niệm các ngày lễ lớn.
- Tổ chức sân chơi cho học sinh ở lớp như: Ai là triệu phú, Rung chuông vàng,... trong các tiết học và hoạt động ngoài giờ lên lớp để phát huy và chọn lọc những học sinh có năng khiếu để tham gia các hội thi do nhà trường tổ chức.



Hình ảnh học sinh chơi “Rung chuông vàng”

2.2.6. Công tác giáo dục phối kết hợp giữa nhà trường với phụ huynh học sinh và các lực lượng giáo dục khác:

Đây là công tác mà bản thân tôi cảm thấy vô cùng quan trọng. Nó quan trọng bởi lẽ, nếu chỉ có một mình tôi ảnh hưởng, giáo dục, chỉ bảo,... các em thì kết quả giáo dục của tôi không chắc mang lại kết quả cao. Do đó trong suốt những năm làm công tác chủ nhiệm, tôi luôn phối hợp chặt chẽ với các lực lượng giáo dục như: tổ chức Đoàn, Đội, với giáo viên bộ môn, Ban giám hiệu nhà trường, phụ huynh học sinh, Trưởng khu nơi có học sinh lớp cư trú,...

*** Phối hợp với tổ chức Đoàn, Đội:**

Trong trường luôn có rất nhiều hoạt động vui chơi, giải trí nhằm hỗ trợ cho hoạt động học tập của học sinh. Ví dụ: Tổ chức *Vui Tết Trung thu*, nhân dịp trung thu (do lớp tổ chức); phong trào *Nuôi lợn nhựa gây quỹ* (Đội tổ chức); thi vẽ tranh *Trường học hạnh phúc*,... Khi chi đội 1E của tôi tham gia, tôi luôn là người hướng dẫn tổ chức, tôi ủng hộ tất cả những ý tưởng của Chi đội, gợi ý để các em tự giác tham gia một cách có hiệu quả. Tôi luôn coi tổ chức Đội là lực lượng nòng cốt hỗ trợ trong việc giáo dục học sinh. Phối hợp với Đoàn, Đội để giáo dục học sinh, khuyến khích các em tích cực học tập và làm theo "5 điều Bác Hồ dạy".

*** Phối hợp với các giáo viên bộ môn:**

Hàng ngày lên lớp, tôi luôn có sự trao đổi cùng các giáo viên bộ môn, giáo viên của các năm học trước để tạo thành một tập thể sư phạm có tác động đồng bộ tới từng học sinh và tập thể học sinh. Tôi luôn lắng nghe và tiếp thu ý kiến của giáo viên bộ môn về tình hình của lớp, đặc biệt là những học sinh còn rụt rè trong giờ học cũng như những học sinh chưa ngoan trong giờ học bộ môn. Ví dụ: Tiết Âm nhạc, tôi thường xuyên trao đổi với giáo viên để nắm được những em học tốt, đặc biệt những em học chưa tốt, tìm hiểu nguyên nhân để giúp học sinh đó tháo gỡ những vướng mắc, khó khăn.

Qua việc làm đó tôi đã giúp những em này mạnh dạn hơn rất nhiều trong tiết Âm nhạc. Trong các tiết hoạt động ngoài giờ lên lớp, tôi thường xuyên cho những tiết mục văn nghệ xen kẽ, để tạo cho các em sự tự tin hơn trong môn Âm nhạc.

*** Phối hợp với Ban giám hiệu của trường và các lực lượng giáo dục khác:**

Tôi là người được Hiệu trưởng giao quyền quản lý học sinh lớp 1E. Trên tinh thần đó, tôi vẫn thường xuyên báo cáo, tâm sự cùng Ban giám hiệu về tình hình học tập, kết quả học tập, nguyện vọng của học sinh để tìm ra những biện pháp thích hợp để giáo dục các em một cách tốt hơn.

Những sự phối hợp trên đã cho tôi rất nhiều sự thành công trong quá trình giáo dục nề nếp, học tập của học sinh.

*** Phối hợp với gia đình học sinh**

Gia đình là trường học đầu tiên của trẻ. Ảnh hưởng giáo dục của gia đình là rất lớn. Là giáo viên chủ nhiệm, tôi thiết nghĩ, nếu việc liên lạc với phụ huynh học sinh chỉ đơn thuần là để thông tin một chiều, về những sai phạm của học sinh

thì sẽ làm giảm sút hiệu quả giáo dục. Cho nên, sau khi khảo sát chất lượng đầu năm học tôi tiến hành họp phụ huynh học sinh. Trước tiên tôi phải giúp cho phụ huynh học sinh hiểu được “mục đích và yêu cầu giáo dục cần đạt của lớp 1 là gì?” Từ đó tôi cùng phụ huynh trao đổi, bàn bạc để tìm ra biện pháp, hình thức giáo dục cho học sinh.

Mỗi buổi họp phụ huynh, tôi đều thông báo cáo rõ về ưu điểm và khuyết điểm của từng em một cách cụ thể. Từ đó giúp phụ huynh học sinh cảm thấy mỗi buổi học thật sự cần thiết và nhận thức được rằng tương lai của con em mình muốn rạng rỡ thì phải tập trung vào việc học tập. Có lẽ vì thế mà sau này cha mẹ các em đã tạo điều kiện rất nhiều cho các em trong việc học tập, họ không còn có ý nghĩ việc dạy học và giáo dục trẻ là trách nhiệm của riêng nhà trường và thầy cô mà họ đã thường xuyên trao đổi với thầy cô để có biện pháp giúp con em mình học tiến bộ.

Tôi điểm danh học sinh hàng ngày, nếu thấy em nào vắng mặt mà không có lí do là tôi gọi điện trực tiếp về gia đình để tìm hiểu nguyên nhân, thường xuyên tạo không khí vui vẻ, hòa nhập cho các em trong giờ học.

*** Kết hợp linh hoạt, khéo léo các phương pháp dạy học**

Công tác chủ nhiệm lớp đòi hỏi giáo viên có khả năng vận dụng một cách linh hoạt, khéo léo tất cả các phương pháp giáo dục nói chung đồng thời có hiểu biết đầy đủ và có kỹ năng sử dụng tốt các phương pháp giáo dục để công tác chủ nhiệm đạt hiệu quả.

2.3. Kết quả

Sau khi áp dụng một số biện pháp trong công tác chủ nhiệm lớp như trên, lớp tôi có những chuyển biến tích cực, đạt được các thành tích đáng khích lệ như sau:

+ Về đạo đức, nề nếp, kỉ luật trật tự: Nhìn chung, học sinh lớp 1E có ý thức học tập tốt, có nề nếp, tác phong nhanh nhẹn, có ý thức đạo đức tốt. Nhiều tuần, lớp xếp thứ nhất thi đua toàn trường, học sinh ngồi nghiêm túc, trật tự trong các buổi sinh hoạt tập thể, sinh hoạt dưới cờ hoặc các buổi liên hoan văn nghệ,... Các em thực hiện tốt các hành vi: Có thói quen chào hỏi cha mẹ, thầy cô, khách đến trường,... Giữ vệ sinh trường lớp: Biết bỏ rác vào thùng sau khi ăn quà, làm thủ công. Chơi với bạn vui vẻ, không đánh bạn, cạnh tranh lành mạnh trong học tập. Đến lớp đúng giờ, xin phép cô ra vào lớp, biết giơ tay khi muốn phát biểu. Thực hiện đúng luật chơi, tập trung trong giờ học. Tiết kiệm điện, nước.

+ Về học tập: Đa số em có ý thức tự học, tự rèn luyện ở nhà. Nhiều em có tiến bộ rõ rệt trong học tập.

Kết quả cụ thể được thể hiện qua bảng so sánh sau:

Nội dung thực hiện	Trước khi áp dụng		Sau khi áp dụng		So sánh
	Số lượng	%	Số lượng	%	%
Có ý thức tự học, tự quản tốt.	12	36	31	94	58
Biết đoàn kết, ứng xử tốt với bạn bè	21	64	33	100	36
Yêu thích và chăm chú nghe giảng	17	52	33	100	48

2.4. Bài học kinh nghiệm

Qua quá trình làm công tác chủ nhiệm, với những thành quả đã đạt được và quá trình nghiên cứu tìm ra một số biện pháp nhằm phát huy công tác chủ nhiệm. Tôi đã đúc rút được một số bài học kinh nghiệm công tác chủ nhiệm như sau:

* *Bài học chung:*

- Trong công tác phải nhiệt tình, xem học sinh là người thân của mình.
- Bản thân phải luôn gương mẫu trong mọi công việc hành động.
- Không được thỏa mãn bằng lòng với thực tại mà phải luôn phấn đấu bồi dưỡng trình độ chuyên môn nghiệp vụ, học tập kinh nghiệm từ đồng nghiệp trong trường, trong khối và cả đồng nghiệp trường bạn.
- Phải luôn nắm vững thông tin hai chiều về học sinh của mình để có biện pháp giáo dục đúng đắn.
- Có sự kết hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường và xã hội.
- Xây dựng được một tập thể lớp vững mạnh, có tinh thần đoàn kết, lớp học thân thiện, học sinh tích cực, làm sao để các em thấy “*Mỗi ngày đến trường là một ngày vui*”, và thấy rõ được nơi các em ngày ngày cắp sách đến trường chính là “*trường học thân thiện*”, là “*ngôi nhà thứ hai*” mà các em không muốn rời xa.
- Nắm vững được đối tượng học sinh về mọi mặt. Trên cơ sở đó phân loại về học tập, cá tính, nề nếp, hoàn cảnh gia đình để có biện pháp, kế hoạch theo sát từng đối tượng, giúp các em học tập tốt, đạo đức tốt.
- Giáo viên phải nghiêm khắc với học sinh, không bỏ qua những sai phạm để học sinh biết chịu trách nhiệm với việc làm của mình nhưng phải chú ý khen thưởng, động viên là chính.
- Luôn chú trọng đổi mới phương pháp dạy học để nâng cao chất lượng cho học sinh, chú trọng bồi dưỡng học sinh có năng khiếu, rèn học sinh còn hạn chế môn học. Kịp thời khen ngợi, động viên nếu học sinh làm được việc tốt hoặc có tiến bộ trong học tập.

* *Bài học riêng:*

Một số biện pháp nhằm phát huy công tác chủ nhiệm lớp đạt hiệu quả mà tôi đã trình bày ở trên, tùy theo đối tượng học sinh mà mỗi giáo viên chủ nhiệm có sự vận dụng một cách khéo léo, linh hoạt, phải có trình độ chuyên môn, sự mẫu mực sáng tạo phù hợp với tình hình thực tế của học sinh lớp mình. Khi làm công tác chủ nhiệm là giáo viên phải dốc hết tâm huyết của mình “Tất cả vì học sinh thân yêu” và phải kiên trì, bền bỉ, thì công tác chủ nhiệm mới có hiệu quả cao. Giáo viên chúng ta cần thường xuyên theo dõi, nhắc nhở, làm gương nhằm giúp các em hình thành thói quen hành vi văn minh trong cuộc sống. Nếu bản thân giáo viên xem nhẹ những việc làm trên thì nề nếp, kỉ cương khó mà hình thành trong đầu các em. Mỗi giáo viên thật tâm huyết với nghề, thương yêu học sinh như con thì chắc rằng tất cả những học sinh sẽ trở thành những người có ích cho xã hội, thành những người chủ tương lai của đất nước theo lời Bác Hồ: “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ ở công học tập của các cháu.” Để các cháu thực sự trở thành những mầm non tương lai của đất nước phải cần có sự chung tay của gia đình, thầy cô và toàn xã hội và thầy cô đóng góp một phần không nhỏ làm nên nhân cách của trẻ.

III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Để trở thành một người chủ nhiệm lớp có đầy đủ khả năng thì mỗi giáo viên chủ nhiệm lớp cần được bồi dưỡng và tự bồi dưỡng về chuyên môn nghiệp vụ, thường xuyên cập nhật thông tin để phục vụ cho giảng dạy và điều cần thiết hơn cả là mỗi giáo viên chúng ta cần có lòng nhân ái lòng vị tha, tấm lòng yêu trẻ, tâm huyết với nghề.

Thành công của người giáo viên chủ nhiệm lớp phần lớn đòi hỏi người giáo viên phải hiểu được những động cơ thúc đẩy cùng những hành vi của các em. Ngoài việc dạy học, người giáo viên chủ nhiệm lớp còn phải tìm hiểu xem học sinh của mình có cuộc sống như thế nào, những hứng thú của các em ra sao, đặc điểm cùng ý chí, kết hợp với những nét riêng thuộc về tính cách của các em. Qua đó mới có thể có những biện pháp sư phạm hợp lý nhất tác động vào các em thì việc giáo dục mới có hiệu quả. Trong quá trình dạy học, giáo viên cần kịp thời giúp đỡ học sinh khi các em gặp khó khăn, không hiểu điều gì đó (nhất là các em tiếp thu chậm). Khen thưởng động viên kịp thời, nhằm phát huy tác dụng trực tiếp đến tinh thần tự học của các em.

Cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa gia đình - nhà trường - xã hội trong công tác giáo dục học sinh.

2. Khuyến nghị:

*** Đối với phụ huynh học sinh:**

- Phụ huynh học sinh cần quản lý con chặt chẽ hơn, sâu sát hơn khi học sinh học tập, rèn luyện ở nhà.

- Thường xuyên kiểm tra đôn đốc con em trong thời gian học sinh tự học để trao đổi việc học của các em mình.

*** Đối với nhà trường:**

- Tổ chức buổi sinh hoạt trao đổi về công tác chủ nhiệm để giáo viên trong Hội đồng nhà trường có cơ hội học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau.

- Đội cần tổ chức thêm nhiều hoạt động tập thể hơn nữa, tổ chức nhiều sân chơi cho các em được tham gia.

*** Đối với các lực lượng xã hội khác:**

- Phải có sự chung tay góp sức cùng kết hợp với giáo viên trong việc giáo dục HS về mọi mặt.

Trên đây là những kinh nghiệm mà tôi đã rút ra được sau những năm làm công tác chủ nhiệm lớp. Rất mong được sự góp ý của các cấp lãnh đạo và các anh, chị đồng nghiệp để sáng kiến kinh nghiệm của tôi được hoàn chỉnh hơn và có giá trị thực tiễn trong công tác chủ nhiệm ở Tiểu học.

Hà Nội, ngày 15 tháng 4 năm 2023

Tôi xin cam đoan đây là sáng kiến kinh nghiệm của mình viết, không sao chép nội dung của người khác.